

ԻՍՏԱՆԳՈՒ 4 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԳՕՄԻՆԻՍՏԻԿԻՆ ՄՈՒՀԱՐԷՄԷՍԻ

Վերսայլաւ աղտը մէջիս իտէն իւ-
շինճիւ Հարպ տիւանը, պիւթիւն
տիւնեանըն պիւթիւք իշթիւսագլա պէ-
լէմէքտէ օլտուղու մուհաքէմէյէ պաշ-
լամըջ տըր :

Գօմիւնիւն պաշլըճա աղալարը մու-
հաքէմէլէրին, մէղքիւր մէճիւսին մու-
ամէլաթընտան ալարաք, օգուեանլա-
րըմըղա թափտիւմ իյլէմէյէ միւսարա-
աթ իտէրիւ :

ԱՍԻ

Ասի, Գրեօգոտաքի մատէնլէրտէ իշ-
լէյէն ամէլէլէրին միւհէնտիւլէրինտէն
պիւրիս իտի : Գրեօգոտա ամէլէլէրին
անաղա գաղափարը իլէ, աղըր վա-
գալար հուսուլէ կէլտի :

Ասի, մէղքիւր անաղա գաղափարը
ըն իլը տէֆասընտա, քէնտիւնի տա-
խի ինչաղըղը պուլունտուղունու ի-
րար իթմիլ իտէ տէ, լօլիթիդաճա սէ-
պէլէրէ մէսին օլտուղու, իլլա աղ-
ճէճէ մատտէլէր իլլին օլտուղունու իա-
տաա իյլէմիլ տըր :

1870 սէնէսի յունլար այընտա, Ա-
սի, Գրեօգոտաքի ֆապրիգատան չը-
ղըպ, պիլղաթ քէնտի հիսապընա օլ-
տուղու հալտէ, Գրեօգոտա այըր պիւր
իլ թուլտու :

Ասի սէնէնին յունլար տընտա,
Գրեօգոտաքի ամէլէլէր, իրինճի տէֆա
օլարաք անաղա գաղափարը : Ասի, ա-
մէլէլէր իլէ պիւր օլտուղ տէլի իտի ի-
սէ տէ, ալղ ու կիրիթի օլտուղաք,
մուհաքէմէսինէ պաղըլըն իլլին, Բա-
րիս կէստէրիլտի, վէ սէօյլէնտիլինէ
կէօրէ, սօնրտան սէրպէսթ օալը վի-
րիլտի :

Ասի, կէլլէնճէք պիւր թարիգ Ա-
րաման մէճպուր օլտուղ, վէ իշլէրի
ալթիւսթ իտիճիլիք թէղքիլէսի իլէ,
Բարիսի պաշլըճա ֆապրիգատարընտա
պիւր իլ պուլունտաք, Բարիստէ, ա-
քէրիճէ կիլլի թէրթիպլէր գուրմանա
պաշլտաք :

Բարիս մուհասէրէսինէ պաշլանտը,
վէ Ասի, պիւր պաշլը պօղուք ֆըրգաք-
նա օֆիլէտը նասպ օլտուղու : Պիրալ
սօնրա, մէրդում Միլլէթ մուհաֆըղա-
տաքիլինին 192ինճի թաղուրունա գալ-
մաղամ օլտուղ, վէ քէնտի հըրը շան
ու թամաընտան (վառաաիլուլէնէ)
թաճիլ օլտուղ, շան գաղանաղ ի-
չին նէ քի եալապիլի իտի իսէ, գու-
սուր պըրաղմաք :

Ու հէնկեամտէ, Գօմիւնիւն կիլլի
Գօմիլէսի, թէլըլ իտիլմէքտէ իտի,
վէ Ասի, Շիլըքէթի միլլէլիէ աղաընտան
օլտուղու իլլին, մէղքիւր Գօմիլէսիէ ա-
ղա նասպ օլտուղու :

Մարտին 18 իլտէ, Գօմիւն իսեանը
պաշ կէօթիլէրտիլլէն սօնրա վաղու
պուլուն պէտպալթ հալլէրտէ, Ասի
պիւթիւք իլ կէօրմիլ, վէ 67 ինճի թա-
պուրա գօմիւնտան նասպ իտիլէքէր,
եէլմի մէղպուր սապտհը, Հիւթիւ-
մէթ գօնաղընտ տախի կալէլէր օլտուղ,
գօմիլէսի աղալարը իլէ, հիւթիւմէթ ա-
տաքիլինէ գաղըր գօյմաղըղա տալի
օլտան թէլէրթիլլէրին ինքաը իլէ մէշ-
ղուլ օլտուղունու, վէ սօղաղալտու
մէթէրիպլէր եաղըրմաքնա, վէ Բա-
րիստէն տիլտըր չըղալըլուն հէր նէլի
միւհիմիմիլը աքէրիլէնին վէ գալիլէ-
նին տալտուր թաղալըլունտա տալիլ,
հիլլէր վիլմիլ տըր :

Գօմիւն աղալը օլտուղ, տալիլ չէյ-
լէրտէն մատա, վանաօմ տիլլէրինին,
վէ Միլլէրին խանէսինին հէտմիտէ, վէ

եաղմանա վէ աթէլէ վիլմէլլէրտէ գա-
րար գըլուն հիւթիլլէրին ինքաընտա
տախի, պիւթիւք պիւր իլ կէօրմիլ տիւր :

Ասի, Գօմիւնիւն հիւթիւմէլլէրին իմ-
ղալմիլ, եալտա անլէրին ինքաը ի-
չին գուրա վիլմիլ օլտուղունու տէր
խաթըր իթմէմէքտէ տիլ կիլլի կէօս-
թէրմիլ տիլ քէնտիլին, լաքին վանտօմ
տիլլէրինին հէտմի իլլին գուրա վիլմիլ
օլտուղունու իրար իյլէմիլ տիլ : Մէր-
գում, Գօմիւնիւն տալիլ աղալարը իլէ
մէսուլիլէթ թաճիլլէնտա պուլունտու
օլտուղունու գապուլ իլլէմիլ տիլ :

Ասի, լէհին մագադնտա թուլուն-
մուլ օլտան աթէմիլլէրին թիլլէնքէ թու-
լունալարը իլլին գուրա վիլմիլ օլտու-
սըն ինքաը իթմէմէքտէ իսէ տէ, մայիս
17 տէ աղալը մէճիւս իտէն Գօմիւն ա-
ղալարը իլլինտէ, քէնտի իսմի տախի
կէօրմիլ տիլ, վէ էօլտիլլէրին իլլին
օլտան պէտպալթ լէհինլէրին գալթ ի-
տիլմէլլէրի հիւթիւս տախի, եէլմի մէղ-
պուրտա թէլէմիլ իտէն մէճիլտէ
վէրիլլէր իտի :

Մէրգում տէր քի, հալլէրին իղ-
թիլալունտան, Գօմիւն հիւթիւմէթի-
նէ աղա օլտաղըղա մէճպուր օլտուղ,
լաքին քէնտի հըրը շան ու թամաը,
վէ իլլիլաղըղը, քէնտի լէհիլլէրին-
նին էմիլիլէթիլլէրին թաճիլլէր իթ-
միլ օլտուղունտան, քէնտիլինին ալղ
ու կիրիթի իտիլմէսինէ գաղար վէրիլ-
միլ իտի :

Մէրգում, տալիլ այընտա ալղ ու
կիրիթի իտիլմիլ, վէ քէնտի եէրինէ,
Բէնտի նամ քէս, Հիւթիւմէթ գօնա-
ղընա կալէլէր նասպ իտիլլէր, հիւթիւ-
մէթ օլտուղունտան Բարիսի կիրիլլի
կիրիլլէն տէլլին, Բէնտի, մէղքիւր մէ-
մուրիլէթիլլէն տէլլամ իլլէմիլ իտի :

Ասի, նամուսու իղէրինէ սէօղ վի-
րէրէք, միլտուս պիւր միսհէլլէր թէլ-
գրի օլտուղունալըղտան գուրթուլալ,
անճաղ Հիւթիւմէթ գօնաղընտան տի-
չարը չըղամաղ իտի, լաքին ապրիլ
19 տա, մէղքիւր միսհէլլէրն տախի
սէրպէսթ սալը վէրիլտի :

Ասի օնտան սօնրա, միւհիմիմիլը
հարպիլէ իտիլլէնա նէղալէթ իթմէք-
լէ մէշղուլ պուլունտալ, Գօմիւն օլ-
տուղունտան եէլմիլլէր միւհիմիմիլը հար-
պիլլէսինի եէթիլլէրմէլլէրին, քէնտի
իլլէրինէ ալղ :

Մէրգումուն հաղըրտա քէք չօգ միւ-
հիմիմիլը հարպիլլէսի պուլունտալ, իլ-
կիլաղըղը, եէնտիլլէր միւհիմիմիլ եէ-
թիլլէրմէլլէրին տախի տէլլամ իտիլ,
տալիլալ պօլ պօլ մէլմուտ միւհիմիմի-
լը հարպիլլէ հաղըր իթմէքտէ իտի :

Ասի, միւհիմիմիլը հարպիլլէսին մէլ-
մուտ պուլունտալընա, վէ ալլ իտու-
սու, ճիմիլին մուսայէնէսինէ, պի-
րիճիլ նաղըր պուլունտալտա իտի :

Հարպա տալիլ եաղըրն էտէլլաթ-
լարըն իլլինտէ, իսեան հէնկեամիլտէ
Բարիսիլլէ իլլին եաղըրմաղ նիլէթիլ
իլէ եաղըրըլլը, վէ իլլ տուլա կաղ
իլէ տուլ, թուլթուլտուրունու գում-
պաղալար տախի պուլունտալտա իտի :

Մէղքիւր խարալ իտիճի էտէլլաթ-
լարըն, Ասիլլին նէղալլէթի թաճիլլէ-
տա պուլունտան ֆապրիգատա եաղըր-
ըլլալիլլէր օլտաը, ալիլէրտա տըր :

Իլլէ Ասիլլին, տիլղ ու կիրիթի օ-
լտուղունու մայիլինին հիւթիլլէն
տէլլին ինքայէ գօյմուլ օլտուղու ճի-
նալլէթ տալիլ իլլէր, պուլտա տըր-
լար :

Ասի, թալթալունու հէնկեամտէ,
իլլէրինտէ, գէմպէրէլլի պիւր գամա,
վէ պիլլտէ, ալթըր պօղուլա պիւր լի-
վիլլը թապանճաղ պուլունտալ իտի :

ԲԱՍԳԱԼ ԿՐՈՒՍԷ

Բասգալ Կրուսէ, գալէմ սահիպի
պիրիսի օլտուղ, Մարսէյի էղ զաղէթա-
թապըն իտարէսինի քէնտի իլլէրինէ
ալմը, վէ ժալնալ տիւ Բէօրլ իսմիւ-
տէ օլտան պիւր զաղէթաթա տախի, պիլ-
ղաթ քէնտիլլէր միւհէլլիլլէր իտէր իտի :

Բուրսիալըլար Բարիսի մուհասէլլէ
իթմիլ օլտուղալը հէնկեամտէ, Բաս-
գալ Կրուսէ տալիլմա ումում միլթիլլէ-
լէրին տուլալ, հիւթիւմէթէ գաղըր
նուլթըր իրաթ իտէր իտի :

Գօմիւնիւն հիւթիւմէ հէնկեամիլտա
տախի, Աֆրանլի զաղէթապըն պաշ
միւհէլլիլլէր պուլունտալ, մէղքիւր գա-
ղէթաթա ֆէլլէլալտէ սուրէթտէ չէ-
տիտ պաշալար նէլլ իթմիլլէր, վէ Վէր-
սայլ հիւթիւմէթիլլէ գաղըր էօլիլլէ-
սինէ մուհարէպէ իթմէլլէր վաղ վէ-
րիլ իտի :

Բասգալ Կրուսէ, թա պաշլանլը-
ճընտան, Գօմիւնէ աղա պուլունտալ,
մէմուրիլլէթիլլէր թէլլէր իտիլլէրին հէն-
կեամտէ, քէնտիլլէր տախի, պիլղալթ
քէնտի լէհիլլէրին թաղալլէրնտան,
Խարիճիլլէ նաղըր նասպ իտիլլէր իտի :

Մէրգում, էլիլլէ էմիլտէ պաղը սիւ-
ալլէրէ ճէլալ վիլտի իսէ տէ, սիւ-
ալլար ուղանտըղտա, ալթըր ճէլալ
վիլմէլլէր պիւս պիւթիւն գաթ իլլէ-
միլ տըր :

Մէրգում, քէնտի հէմէֆըքալը օ-
լանալը, քէնտիլլէ մուսալլին սէլմիլ ի-
տի. եանի, քէնտի գաղըրտալը օլտան
լու Կրուսէյի, քէնտի թէրղիլ օ-
լան լաղ-օթու, վէ քէնտի մանթօնէ-
թաղը օլտան Ալար նամ գաղըր :

Բասգալ Կրուսէ, պիւթիւն ֆրան-
տաա պէհաննամէլլէր տաղըլթը, նէ
գաղար ֆրանսըղ վար իսէ քաթիլլէ-
սինի տախի, վէրսայլ հիւթիւմէթիլլէ
գաղըր սիլալա տալլանտաա տալլէթ
իլլէմիլ տըր :

Բասգալ Կրուսէ, հաղըրտա վու-
գու պուլուն պիւր թաղըմ տըր աղլի-
եալթլարա ալղա ճէլալ վիլմէլլէր իտէ
տէ, ալթիլլէր իտարթթ օղալէմէ ա-
լլէմը տըր :

«Բասգալ Կրուսէ, իսեանա պիւթիւք
պիւր զալլէթիլլէ իլլաղ օլտուղ, տախի-
լի մուհարէպէյէ տալլէթ օլտուղու,
էհալլիլլէ, մէմալլէրին գապուլ իթմիլ
օլտուղու գանուն ու նիլլամիլ ի-
թաալթըղըլլա թաճիլլէ իթմիլ, հիւ-
թիւմէթէ գաղըր, էհալլիլլէն տաալլէթ
վէ նէֆրէթ աթէլլէրին լարալթմա-
եա չալըլմը, Միլլէթ մէլլէլլէն գաղ-
ըր տիւլմէլլէր իթմիլ, աալլիլլէ հալի
պօղմաղ իլլին, չէհիլլէրին պիւրպիլլէն
գաղըր անաղա գաղալթըլլէ, վէ պու-
սուրէթիլլէ, եաղմանա, աաալ էօլ-
տիլլէլլէլլէ, վէ եանղըն չըղալմաղ-
ըղա սէպէպիլլէթ վիլմիլ օլտաղըլլ-
աղլիլլէլլէլլէր թաճիլլէրտա պուլուն-
մուլ տուր : »

ԳՈՒԼՊՈՒ

Նարօլէօնտէ աթլիլլէլլէր իլլէ, ճիւմ-
հուրիլլէթ իլլան օլտուղունու կիւնիւ,
Գուրպէ, ինճէ սանաթ նաղըր նասպ
օլտուղունու, վէ Գօմիւնիւն հիւթիւ-
կիւնլէրինտէ տախի, ալիլ մէմուրի-
եթիլլէ պաղըր գաղըլլ տըր :

Մէրգում, Գօմիւնէ աղա նասպ օ-
լունտալ, վէ Միլլէրին խանէսի խա-
րալ իտիլլէրտէ, իլլինտէքի էլեանը
Լուլլը սէրանընա կէստէլլէլլէ, Եօղ-
սա տալթալը մը տըր տէլի, քէնտի-
նէ սիւալ օլտուղունու իտի :

Գուրպէ, մէղքիւր մատտէ հաղըրն-
տա, ալթիլլէր իլլալալթը վիլմիլ
տըր :

«Պէն չօգ կիճ եէթիլլէր իլլէ, Միլլէ-

րին խանէսինտէ պուլունտան էլեա, հէ-
ման քեամիլլէն պաղալլանմըլ իտի Պու-
նուն իլլէրինէ պիւր թաղըմ չէլլէր
սէօյլէթիլլէ, վէ պօշալ թըլմըլ օլտան պա-
ղը տալիլլէլլէր կիրտիլլէրտէ, իլլէ գը-
թա ու ֆաղ սանէմէլլէր կէօրիւպ, պիւր
կիւն պիւր եաթիլլէր օլտաղ իլլէրէ,
թէլլարտէն սահիլլէն վէրէլլէր տէլի,
պիւր քեաղըր իլլին սարալ եանըմա
ալտըմ. օլ հէնկեամտէ, էլեանըն
քեաֆէլլէր տախի կէօթիլլէրմիլ ի-
տի :

Պու ճիւմէ իլլէ, վաղը օլտան թաճ-
ղըլալթլարտան անալլըլմըլ տըր քի,
Գուրպէ, եալլընը, տէնըլլէլլէ օլտան
էլեալարը մուսանէն իթմէք իլլին,
պիւր թաղըմ չէլլէր սէօյլէլլէ, վէ ան-
լէրին նաղլլինէ ալղա պիւր միւսանա-
ալթ կէօթիլլէրմիլ իտի :

Պուլարըն քեաֆէլլէր տախի, մէր-
գումուն, պիւթիւք զալլէթիլլէ Գօմիւ-
նիւն թաղալլէր թուլմուլ օլտապըն
խապալթ իլլէմիլլէր տըր :

Իմտի Գուրպէլլէր իլլէրինէ, ալթի-
տէլլէր աղլ օլտուղունու տուր :

1. Հիւթիւմէթ թաղըրն տէլլէլլէր
մէք, վէ էհալլիլլէ տախիլլէ մուհարէ-
պէյէ թաճիլլէ իլլէմէք իլլին մէլլէր
իլլայէ գօնուլ օլտան թէճիլլէպէ-
տէ, մէտալլէր պուլունտալ :

2. Մէմուրիլլէթի ումումիլլէր զապ
իթմիլ :

3. Վանտօմ տիլլէլլէր խարալ ի-
տիլլէրին ճիւնհապընա չէրիլ պուլուն-
մուլ տուր :

ՊԻԼԻՈՐԷՑ

Պու աալմ Բէսսամ օլտուղ, էլվիլ-
լինտէն թաղըլլէր պիւրիլ տէլլի տըր :
Մէրգում 1871 սէնէսի յունլարա-
եընտա, պիւր ճէմիլլէթտէ կէօրիլլէրտէ,
սօնրտան հէր ճէմիլլէթիլլէր իլլիլլէ
չըղմանա պաղալլէր, վէ չօգ տէֆա ի-
րաա իլլիլլէր նուլթըլար իլլէ քէսպի
նամ իտէրէք Մէրքէլ գօմիլլէյէ աղա
նասպ օլտուղունու իտի :

Խանանըն պաղալլէրմընտա, Պիլի-
րէյ քէնտի լօսլիլլէրտա հաղըր պու-
լունտալ, քէնտի մէմալլէրինին հիւթիւ-
մէթիլլէր տէլլիլլէր իլլէրին հիւթիւ-
պիլլէր զալլէթիլլէր տախիլլէր պուլունտալ
տուր :

Մէրգում, մարտ 28տա, Գօմիւն աղաը
օլտուղ, մալլէն նաղըրըլլէր իլլէրինէ
ալտը, ֆաղաթ մալլէրէլլէ իլլէրտէն զի-
եալտէ, լօլիլլէրաճա իլլէր իլլէ մէլլու-
պուլունտալտա իտի :

Պատէհու, լէմիլլէթի ումումիլլէ մէճ-
լիլլէն աղա օլտուղ, վէ օնտան սօնրա
տախի, մուհաֆաղա վէ խարապիլլէթ
թէտալիլլէր իլլէրին տիւլլէնէն
տիլլալթ օլտար մէլլիլլէն աղա օլտուղ
տուր :

Պիլիլլէր, պիլիլլէր աղապը սըրա,
Մէրքէլ գօմիլլէթ աղաը, Գօմիւն աղա-
սը, վէ լէմիլլէթի ումումիլլէ աղաը
օլտուղ, ալթիլլէր տալլէր թաճիլլէր
թէնտա պուլունտալտա տըր :

1. Խապըլլէ, մուհաքէմէյէ տալիլ,
վէ ալլէրէլլէ մէմուրիլլէլլէր զապ
իլլէլլէ :

2. Խօթիլլէն աթէմիլլէր մահպուս իթ-
տիլլէ :

3. Նիլլամը պիւր հիւթիւմէթի թէպ-
տիլ իլլէմէք մաղալէր իլլէ պիլլին
էօլալլէրմէլլէր ճիւնեթիլլէն իլլաղ
օլտուղ, էհալլիլլէ սիլալա տալլէթ իտիլլէ,
անլլէր, տախիլլէ մուհարէպէյէ, վէ
րարիլ չէհիլլէ իլլինտէ եաղըրտա գաղ-
ղըլլմանա վէ աաալ էօլտիլլէլլէ թաճ-
րէք իլլէլլէ :

4. Քէնտի իթմէլլէ իլլէ, տէլլէլլէր
մալի օլտան սանէմէլլէր, վէ էհալլիլլէն

լիզնէյէ թէրճէմէ խտրէք, լէվանթ
Հէրաթա կէօթէրէլիմ» ճէվադընը
վիրտի, վէ հալէա տախի տյնի ճէվա-
դը վիրմէքտէ տիր:

Պիզ օնա Սաղապըրիւրան 20 լիրա-
սընը սորտուգեա, հալէա մէրդում:

Սէնին գաղէթան Ֆէնա տըր, դա-
րարը տըր, միլէթի պէյնէմէտը, է-
կէր ինանմադ խէն, պիր գաչ պէնտի-
նի ֆրանսըրճաւա թէրճէմէ խտրէք,
լա թիւրքիյէ կէօթէրէլիմ» տէյի ճէ-
վադ վիրտի վէ հալէա վիրմէքտէ տիր:

Պիզ օնա, բնկերութիւնաւքի ֆու-
գարա գանձանալընը 1620 դարաշու-
նէ՝ օրտա տէյի սորտուգեա, օտա
պիզէ:

Սէնին գաղէթան օգուտնադ շէյ
տէյի տիր, էկէր իզնա օրմադ խէն,
կիտէլիմ Գաւրիէ տ՝Օրմանա սիւալ խտ-
րիմ» տէյի ճէվադ վիրտի վէ հալէա
տախի վիրմէքտէ տիր:

Պիզ օնա, հալէա բնկերութիւնաւ
ուսմալի մէնիխի նէ՝ վադըթ թօրա-
նաւադ տըր, հիւտադը նէրէտէ տիր,
միլէթիէ խաւմէթի նէ՝ տիր, տէտիք-
նէ, օտա պիզէ:

Սանգըմէ օգուտնադ շէյ տէ-
յի տիր, գրադարի տիր, անբարոյա-
կան տըր» տէյի ճէվադ վիրտի վէ հա-
լէա տա վիրմէքտէ տիր:

Պիզ կրճիկեան էֆէնալիյէ, քէնտի
լազըրադը իզէրինէ, չու հալէա բն-
կերութիւնաւ քաղմադիմի ազգօգուտ
խաւմէթիէրին կէօթէրէլիմ, վէ տարի-
գարձըրը հիւտադընը վիրտի տէրիզ,
վէ մէրդում օրտա գալըրը:

Վէկէր մէրա խտն կէլ թէքիֆիմի-
զի գիպալ իլլէ, սէնինէ պիր էլիւ-
պալը գաղէթանքա կիտիւ մահաւքէ-
մէ օլալըմ, սէնին կաղաղըրընը օն-
լար պէյնէմէլէք» տէյի ճէվադ վի-
րի վէ վիրմէքտէ տիր:

Պիզ օնա, չու սորտուգարձա տա-
թըյան ճաւարըն բարադընաւ, նէ
հազգ իլէ քիլիսէյէ վիրտիլիզ, վէ նէ
սէպէպէ մէպնի Ազապէանըն հազգը-
նը իպթալ իթիմիլիզ, տէրիզ, վէ օ
տախի պիզէ:

Սանգըմէնին նէ սիւարա շէյ օլ-
տուգուտա պիւթիւն միլէթի անլաւը,
օգուտնադ շէյ տէյի տիր, վէ հալէա
բնկերութիւն միլէթի պիւթիւն խաւ-
մէթիէր իթիմիլի տիր, հազգը վէ սու-
տազ օրտա գալընը գանձիլէ չըգ-
մը տըր» տէյի ճէվադ վիրտի վէ հա-
լէա տա տյնի ճէվադ թէքէրիւր իթ-
մէքտէ տիր:

Պիզ մէրգումա, էֆէնալի, նինէխա-
թանաւ քաղմադըրաւան կէլ վադ կէլ,
տալը մէսէլէ նէ խալ, վէ նէտէն պաշ-
լաւը խէ, օնա ճէվադ վէր, տէրիզ,
վէ օ տախի պիզէ պաւ քաղար իթի-
նի կիւնի ճէվադընաւ:

Պէն թալմը վէ լէվանթ Հէրաթա
գաղէթաւարընաւ պէնտիլէր թէրճէմէ
խտրէք էհալիյէ կէօթէրէլիմ, վէ
միլէթիէ պաւ ճիհէթիւ պիր խաւմէթ
խտնէլիմ» տէր:

Վէհաւը կոյի պիր գալէմ քի,
հէրնէ սէյլէսէն, կիւնէ օ քէնտի թիւր-
քիսինի չաղըրմադտա տըր:

Թահաֆը չուտա տըր քի, չու կօլ-
տա պիր գալէմ գալընաւ տաւմ,
ճիհանա մէտհ իթիմէնէ չըգըրըրը
Հալէա բնկերութիւնաւ ինքա մէնիլիսնէ
րէյի, վէ Սամաթիա թաղալան խաւ-
հալընաւ տալ, վէ գանն խտրիլ քի
միլէթիէ պաշլա մէնիլիսն տալ, վէ
էկէր կանըրմադ խտք, միլէթիսն ու-
սմալի պիր մէնիլիսնաւ տախի աղա ի-
միլ, արթըր պաւտան, չու աղա պաւ-
լաւաւալը մէնիլիսնաւ նէ սեւարաւ
տաւմար պաւլաւալ, վէ պաւ կօլտա
տաւմարըն նէ իլ կէօթէրէլիմէքէրի
գալընաւ անաղըրալիլի:

Խաֆի խտնէք եկի չուրաւը տըր
քի, պաւ տաւմար խաթանալըտա իլ
վէ լազըրաւ անաղաւաղ իլ կէօթ-
տիւքտէն պաշլա, թաղալըրը հազ-
գընաւ տախի խաղըրը շէյլէր տալիւ-
նիւպտէ ինքա խտնէքէրի իմիլ, տօղ-
րուտա պիւթիւն իւմիտ:

Կրճիկեան էֆէնալի, ու թանմաւը

պէր թաւաֆի խտրէք, տիւնքի Օրա-
գիւրալ պիր ուղան պէնտա տէրճ
իթիմիլի տիր, լաքին, էտաւը մաւ-
տէյէ տալիլ հիլ պիր լազէթ սէյլէ-
մէյիլ, պաւ տէֆաւա մանկալար ֆի-
հաթիլ իզէրինէ պիր չօղ նինէխաթան
մաւալարը օգուտնալ տըր, վէ 120 դա-
րաշա կաղըրը տըր տէնիլէն մանկալ-
ար իլլին, 25 շէր զէ: տաւը տէմիլ տիր
քի մէնէհալ տալ, քէնտիսի շիմալիք
անօրէն օլալ, հալ պաւ քի 120 շէր զէ:
տաւը տէյէն գաթ պիզ տէյիլիլ, տալը
քէնտի իլլէրինաւ տիր, մէլ քիւր ին-
կերութիւնաւ թաղալը քէնտիսի կիպի
իմըրալի մէմարիլիլիլ խտն պիր գաթ
տըր, վէ մանկալա պէնտիլէր նիլէ էտաւը
տախի գահիլէ չըգարաւաղ պէնի սու-
րէթաւ սէյլէմէքտէ տիր:

Կրճիկեան էֆէնալի տիւնքի նինէ
խաթանաւ քաղմադըրաւար տաւաւաւ,
պիլիլիմ, պիր նիւսնէմիլիլ, Վաղէթա-
մըրա Սլաւ տէյիլի տիրէր, օրաւը չօղ
տէֆաւա կալան սէյլէյիլ պաւտալըրը»
տիւմիլիլ, քէնտիսի պիր սէրմալէ ի-
տէրէք, օնտան, պիլ իմէհալիլէ կալան
հաղաւալի իթիմիլիլ պիր նէթիմէ չը-
գարմըր տըր, պէյլէ պիր նէթիմէ չը-
գարմըր լազըն, նէ թաղալ տաւմարա
կաղըրը օրմաւըր պէր թաւաֆի խտ-
րիմ, լաքին սորտըր կրճիկեան էֆէն-
ալիլ, մէկէրիլ տիւնէտաւ կալանէք-
եա աղաւանման հիլ պիր գաղէթանը,
վէ կալան հիլ պիր տաւմ վարմը տըր,
վէ օրմադաւ իթիմիլիլ տիւն օրմադ-
քէնտիսի անաղալ քաւ օրմադըր գա-
պալ խտնիլիլ օհ, պէյլէ պիր հէր-
քէնտի պիւթիլիլ սահիլիլիլ գաղըր կաղ-
մաղ, մէկէրիլ աղըր գաւաղըրընաւ
նէյլէթ իթիմէլ քի:

Խիւլաւալի քէլաւ կրճիկեան էֆէն-
ալիլ խաղար վիրտիլ քի, նաֆիլէ
եկէրնէ հիւտաթիլ լազըմ տէյի տիր,
արթըր պաւտան սօրա, Հալիլ բնկե-
րութիւն իմինէ էհալիլ աղաւանաւ
նաղ տըր, արթըր պաւտան սօրա,
քիմնէ կէլիլաւ, մաղաւտի քէյի ի-
զէրինաւ միւնէտաւ օրմա պիր բնկեր-
ութիւնաւ 10 փաղըրը տալ գաղըր վէ
մաթիլիլաւը 20 փաղաւ իլմէյէնէք
տիր, նաւըր քի պիր գաչ հաֆիտաւան
պէրա թէքիլիլաւ կէօթիլիլաւ տիր,
աղաղըրը տալ իլլա վէ մաթիլիլաւը,
անաղ քէնտիսի իլմէքտէ, վէ քաղ-
մաղիլիլ աղաօգուտ ճէնտիլիլաւ իւ-
լարը թէքէքիլիլաւ օրտա իթ-
մէքտէ տիրէր, էկէր աղաւաղ ութան-
մաղ պիլիլ խէ, Միհրաւ էֆէնալի Սէթ-
եանըն նաթիլիլաւ տիր, իլլէքէք քիւ-
միլէն սիւքիլիլ իթիլիլաւ իթիլիլ
տիր, գիւրա քէնտի էհիլիլիլ ու լիւա-
ղաթըն տէրէնէսիլ քի պէնտաւ տըր-
շըրա:

Խօղ, տօղրուտա Օրաղիլ լաղըրը
աղաւաղ վէ գալէմաւ պաւլաւաւաւ,
հաւաւ իթիմէքտէյիլ, կաղըր քի
կրճիկեան էֆէնալի Հալ տօղրուտա ի-
լիսն օրտա գալըր տըր, կօպա ին-
կիլիլէրաւաւ տօղրուտա օրտա իլլա, շիւր-
հէսիլ թաղըրը պաշլա մահաւրըրի օր-
պիլիլէք խալ:

ՕՐԱԳԻՐԻՆ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆԸ

Օրաղիլ պաշլա պիր թաղըրմ ու-
նէմիլէր թօրաւարաղ, Ազապէան վա-
րաւաւ գաղըր հէր նէյի հաղաւթիլ
իւրա իթիմէքտէ տիր, վէ կիւնա գա-
պահաթ քէնտիսիլիլաւ տէյիլ տիր կիպի
ալմէ կաթաւալաւ էմիլիլէ, քէնտի
կաղըրը պէնտիլիլիլ ղիլիլաւ տախի
պիր թաղըրմ տալիլ իմիլաւ փաղ
իթիմէքտէ տիր, հալ պաւ քի պիլիլ
իլլին հէր իմիլ քէնտիսի տիր, մաւաւ
քի մէնէլիլիլ իլլինաւ քէնտի տախի
վար տըր, վէ մաւաւ քի տէրճ խտն
քէնտիսի տիր:

Պաւտան էհալիլաւ մահաւաւաւ
մէյաւաւ Գ. Վ. Ստեփանեան տէնի-
լէրէք պիր էհիլ իմիլա տահա չըգըր-
պաւ իմիլաւ քի օրտա թաղըր թաղըր-
աւաւ, պիլ օրտա թաղըր ճէվադ վիրմէ-
տի, վէ սորտաւան խաղէր աղաղ քի,
քէնտի կաղըրը օրմա խաթանաւ է-
ֆէնալի օրալ, վէ իթիլիլ պէնտալաւ-
լըրը իլլին Սամաթիա էհալիլաւ

գաղաւաղաւաւ, Ստեփանեան տէ-
տիլիլ տալիլ պիր իմիլաւ տաղաւաւ-
տա հէմ իլլիլիլաւ, վէ հէմնէ «ամ-
մա էհալիլէ կաթաւաւաղաւաղ» տէ-
յէրէք, արգաւաղալըր լաւ, Օրաղի-
լին տաւաւաւ կիլիլաւաւ իմիլիլէր
խաթանաւ էֆէնալի հալիլէ պաւտա-
լիւրա խտնէք տիր, իմիլ վաղաւաւ
իւրա իթիմէքտէ, պիլ իմ իլլին իմիլա լա-
ղըր օրմաւաւ, կիւն կաղըրաւ շէյ վէ Օ-
րաղիլ լաղըր տըր:

Օրաղիլ Ստեփանեան իմիլաւ լաւ
տէրճ իթիլիլ պիր պէնտիլաւ, Ա-
զապէան վարաւաւաւ պէնտիլիլ օրմաւ
չալիլաւաւ թաւաֆընաւ, մէքիլէ-
պիլիլաւ ալալալիլիլ գաղըր լաւիլ
օգուտաւ, վէ պիլիլ հաղաւթընաւ
տախի տաւա վէ թէլէքիլ օգուտաւ
լաւըր պիր լալիլաւ գաղըր գիլիլիլաւ
եա չըգըրաւաղըր պէնտիլաւ խտնէք,
չալիլաւաւ իլլա կիւնէ գաւաւ, վէ ա-
լէնի սուրէթաւ, էա մէլ քիւր լալիլա-
կէրի չաղըրը, էանիլ իլլինաւ օր-
տաւաւաւ իլլաւ խտնէք, վէ կալան
հէր մէտալիլիլ իլլա իլլիլիլիլ պիլիլ
գաղաւ, գիլիլիլաւ չըգըրըր հա-
տէյի թէլիլիլիլ պիլիլ գաղաւ վիր-
մէյէ գաղաւաղալիլ, չալիլաւաւ հալիլ-
լէ էյլէ պիր օրտաւաւաւ լաղըրաւ
գաղըրըր տէյիլիլ ղիլիլիլ պիլիլ կէլ-
լէ իլլիլիլաւ իլլա իլլիլիլ, պաւ-
տան իլլա կիւն կէլիլ, պէլ կիւն կէլիլ,
վէ էհալիլ կիւն կէլիլ մէլ քիւր պաւտա-
լալըր գիլիլիլաւ մէյաւաւ չըգըր-
աւ, պիլ մէրգումաւ վաւալ իլլիլիլ
կէլէն կիւն էհալիլիլ վաւաւաւ, վէ
Օրաղիլ քէնտի փաթաւ ուսթալըրը
պաւ խաւաւաւաւ տախի ալմէ կաթ-
աւաւաւ իլլալիլաւ կէլիլ, վէ Սա-
հալեան վարաւաւ չալիլաւաւ թա-
րաֆընաւ, մէլ քիւր Ստեփանեան
գաղաւաւ գաղըրը քէնտիլէ վի-
րիլիլ օրմա պիր թաղիլ պահաւըր տէրճ
իթիմէք իթիմէքտէլիլաւ, վէ գաղ-
մաւաւ պիր էոլ արաւաղըրաւ, նաւըր
քի Միհրաւ գաղըր կաղըրըրըրը
տախի աղալաւաւ տէր իթիմէքտէ
հալ պաւ քի Միհրաւաւ օրմաւ գաղ-
ըր կաղըրըր թաղըրըր տէրճ իթ-
իլիլիլ, վէ պաւ ճիհէթիլ քէնտի տը-
նօրէլէրի օրտաւաւ չալիլաւաւ վէ Սա-
մաթիլաւաւ գաղըր հաղաւթիլ իթիմէքիլ
վաւաւ իլլիլաւ տախի իլլիլիլաւ
իլլէթիլիլիլ պիլիլիլիլիլ տիր, վէ «կէ-
րէք Ստեփանեան թաւաֆընաւ Ա-
զապէան չալիլաւաւ գաղըր, վէ կէ-
րէք Սահալեան չալիլաւաւ թաւաֆըն-
աւ Ստեփանեան գաղըր կաղըրըր
օրմա պէնտիլիլ, Ազապէան վարաւ-
աւ չալիլաւաւ, կիւնա մէյաւաւ
միւնաւաւաւ իլլալիլիլ մէլալաւ իթ-
մէք իթիմէքտէլիլիլաւ, իլլիլիլ
տախի տէրճիլաւ տալիլ նաղաւ իթ-
միլիլ տիր» տէմիլ տիր: հալ պաւ քի
սահիլիլ պաւ օրմաւաւ, իլլա, նաւըր քի
սէյլէթիլ, կէօթիլաւաւ գաղաւ-
գանձօղաւաւ պիր գաղաւ օրմաւաւ
նը կէօթիլ քիլիլիլաւ, իլլա պաւ վա-
տալիլաւ ալմէնա պիլիլէք գաղաւաղ-
լըր ուսթալըրըր տալիլաւաւ իլլալիլ
ալմէնա

Հաթիլա, տիւնքի Օրաղիլ, կիւնէ
Ստեփանեան իմիլաւ արգաւաւաւ կիլ-
լէնէքէք, պաւտաւ պէյլէնէ թէքէր-
իւր իթիլիլ, վէ իլլիլիլ պիր գաղաւաղ
կօլա տահա արաւաւաւ, վէ իլլիլիլ
պիր պաւաւաւաւ տահա ինքա խտ-
րէք, «էկէր Սանգըմէ, Ազապէան
չալիլաւաւ թաւաֆընաւ մէտալիլիլ
իլլալիլիլ տիր խէ, պիլաւ վա-
տալիլիլ ինքա խտնէք, գիլիլիլաւ չը-
գըրըր» տէյիլ պիր թէքիլիլ գաղ-
ըրըրըր տըր: Պաւ թէքիլիլաւ պիր Օ-
րաղիլ մաւաւ օրտա, ղանն խտնիլ
քի Օրաղիլիլ վէ կրճիկեան իլլէ Սա-
փանեանըն էն պիլիլաւ ալաղալիլ
լալըր վէ արաւաւաւ թալիլաւ, ան-
նաղ պաւ էհիլ ուսթալըրաւ գաղաւ
գըրմաղաւ տըր, շէյլէ քի, Ազապէ-
աւաւաւ արաւաւաւ սիւալ իթիլիլ մի-
լաւաւաւ ճէվադ «Մանգըմէն իլլի
պիր գաղէթա օրալ օրմաւաւ թէքի-
լիլ չըգըրաւ» թէքիլիլ տիր վէ «իլ-
կիւնաւ գիլիլիլաւ չըգըրաւաւ
նըն վաւաւ իլլա օրտաւաւ» էհիլէ-

րինէ վաւաւաւ մա, «Մանգըմէ մէ-
տալիլիլ իլլալիլիլ տըր մի» թէքիլ-
իլ տիր:

Ալլա՜ չօղ լէքալիլ լէք: Օրաղիլ, վէ
կալան Օրաղիլիլ կրճիկեան, վէ կալան Օրաղիլիլ Սա-
փանեան, կալալ կալալ, էանիլ պէյ-
լէ կիւնէր խէ, հէր տէֆա գաղաւաղ
իթիլիլաւ, «Սաղաւաղ խաղըր օլ-
տան, Պաղըր ալաւաւաւ» տաղըր
մէտիլիլ ինքա խտնէք, պիրէր էհիլ
թէքիլիլ չըգըրաւաւ, վէ պիր կիւնաւ
էհալիլիլ 60 արչըն մը տըր, կօպա
տէյիլ մի տիր, հալաւ, սէյլէ, մէրա
խտնէք ճէվադ վէր, կօպա պիլիլ
միլլէթ արաւաւ քի սէն հաղաւթըն»
վէ կալան, «Պաւ մէնէ գալիլաւ մա
չօղ տաւը, կօպա գաղաւաղ մա չօղ
տաւը, հալաւ, հաղալ իլլին ճէվադ
վէր», վէ ղալիլիլ, վէ ղալիլիլ, տէ-
յէնէք, վէ պաւտա տա ճէվադ տէ-
յի էհալի օգուտնաւ տըր:

Բաղալ իլլիլիլ կիւնիլ Օրաղիլիլ-
աւ օգուտնաւաւ կէօթէ, Սամաթի-
ա թաղըր խաղաւաղաւ աղաւաւաւ օ-
լալ, վէ էպիլիլէր գանձաւաւ օ-
լան Չըպըր ճէնալ Ստեփանէ Էֆէնալի
թիլիլ իթիլիլ օրտաւաւաւ, հէր քէ-
սին էհիլիլիլ քիւմիլիլիլ չաղէթիլ
պաւտան թալիլաւաւ էֆէնալի Մի-
նաւաւ գանձաւաւ Բիլիլաւ իթիլիլ
տիր:

Միւնալիլ ղաթիլ ղաթիլ ղաթիլ էհիլ-
լէթ օրմաւաւ հէր քէն ղաթիլ իթ-
մէքտէ տիր, լաքին ղաթիլ տալիլ
կէօթիլաւաւ տիր քի, միւնալիլ ղա-
թիլ խաղաւաղաւ աղա օրմաւաւ
հալաւ, նաւըր օրմաւաւ գանձաւաւ
իլլիլիլաւ իթիլիլիլ տիր, վէ քի մ
իլլիլիլաւ իթիլիլ տիր, վէ նաւըր օ-
րմաւաւ, թաղալիլ խաղաւաղ, քէնտի
իլլիլաւ, գանձաւաւ ղաթիլ ղաթիլիլ
քիւմիլիլաւ օրմաւաւաւ, խաղաւաւ
պիր գալիլ միւնալիլ օրմաւաւ
պիր գալիլ ղաթիլ օրմաւաւ գանն ի-
տէրիլ քի, հէմ Սամաթիա էհալիլ
իլլիլաւ օրմաւաւ տըր, վէ հէմնէ նի-
ղալիլ պիր օրմաւաւ տըր:

Շուտա տալիլ ուսթալիլաւ պէյ-
լէմէյէ քի, ղաթիլ թաղալիլ խաղ-
աւաւ, օն իլլիլ էհիլիլ, կաղըրը
ալմէր նէֆէր աղա գաղըր օրտաւաւ
տան, տաղըրըր տիւմէք տիր, վէ էհալիլ
թաղաւաւաւ, իլլալիլ ղաթիլիլ
օրմաւաւաւ տըր:

ԷԷՆԻ ՊԻՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Վարդանեան Յակոբ էֆէնալի Սա-
մաթիաւաւ էհիլ պիր գըր մէքիլիլ
աղաւաղընաւ, կէլէն կիւն մէքիլիլ
միլ իլլաւաւ չալիլաւաւաւ պիրիլիլ-
նին էհիլիլիլ չաղըրաւաւ, էվաւաւ
Ազապէանաւ չըգըրաւաւ քէնտի
մէքիլիլաւ վիրմէքիլիլ սէօղ վիրմէ-
սին թէքիլիլ վէ կաղաւ իթիլիլ խտնէք
քէյիլիլաւ պիր ճէվադ աղաւաղըն-
աւ, «էա», ղիմիլ անաղաւաւ քի սէն
տախի փանաւաւ իլլիլիլ տէմիլ
տիր: Ալլա՜ տըր վիրիլ:

Վարդանեան էֆէնալիլ մէրգում
գալիլ վիրտիլ մալիլաւաւ կէօթէ,
աղաւաղը մէքիլիլ, հէմ քէք իլլաւ-
աւ օլալ, վէ հէմնէ խաղաւաւ, էյլէ
Ազապէան վարաւաւ կիպի էրէք է-
լինաւ օրմաւաւ, իլլա, կաղըրը
գաղաւ թալիլիլ թահիլ խաղաւաւ-
աւ տալաւաւ իլլիլ:

Սու պիլիլիլ քի էհիլիլիլաւ
գաթիլ օրմաւաւաւ, վէ էրէք հօ-
նա գաղաւ օրմաւաւ գաղաւաւ

Ալլա՜ քիմնէյի չաղըրմաւաւ:

ԱՆՆԻ ՂԱԶԻԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Ղալաթաւ Բէնճիլիլ քաղաւաղաւ
հօ. 29 Խոսի խաղաւաւ: